

Sõna

Kui te kõigest südamest tahate pöörduda Issanda poole, siis kõrvaldage oma keskelt võõrad jumalad ja astarted, valmistage oma südamed Issandale ja teenige üksnes teda. 1Sm 7:3

Mõte

Märtsikuu juhtsõna tuletab meile meelde Vana-Iisraeli sageli kummitavat kiusatust: kui Jumal näis vaikivat, püüti abi otsida ebajumalate juurest. Võiks arvata, et moodsal ajal siin seda probleemi ei ole. Kuid see kahuks pole nii. Moodsa aja ebajumalad on samuti moodsad: keegi ei kummarda enam puu- ja kivikujusid, astartesid, vaid tänapäeva ebajumalad on nähtamatud.

Inimene on võimeline jumalikustama igat asja. See, mille küljes ta süda tõeliselt ripub, see ongi talle jumalaks. Milliseks jumalaks?

Palve

Issand, meie Jumal!
Valmistame oma südamed vaid Sulle, sest oleme Su lapsed. Anna oma ligidust tunda ka sellel paastuajal ja ootame juhtimist Sinult, sest see saab vaid hea olla.
Kristuse nimel, amen!

Paastust ja pihist.

Igal aastal me tähistame seda suurimat müsteeriumi – Jumala Poja võitu surmakaduvuse üle Tema surma ja ülestõusmise kaudu; seda meie, inimeste heaks. Sellele eelneb ettevalmistusaeg. Alanud on paastuaeg.

Paastuaeg on 40-päevane palverännak, mis lõpeb Ülestõusmispühadega. Kuid mis on paastuaeg ja mis on selle mõte? See on aeg enesesse vaatamiseks, et ausalt tunnistada oma vigu – mõtlemismudeleid, käitumismalle – mida me teiste juures küll hea meelega näha ei tahaks. Nii ei või me esiteks sedasama sallida enese juures. Jumal ütleb prohveti kaudu: *Eks see (paast) ole murda oma leiba näljasele ja viia oma kotta viletsad kodutud, kui sa näed alastiolijat ja riietad teda ega hoidu oma ligimesest?* (Js 58,7). Nii on parim paast loobumine oma isekusest ja ligimise aitamine. Kõik muu nagu näiteks lihatoitudest loobumine, tuleb teises järjekorras. Kõige enam on meil aga vaja uuendada oma suhet Jumalaga.

Üheks selliseks heaks vahendiks on piht. Me alustame igat jumalateenistust küll kollektiivse patutunnistuse ja pihiga, kuid isiklik piht on veel palju parem. See on nagu vaimulik saunaskäik. Pihi aluseks on inimese arusaamine oma vigadest ja eksimustest ning andestuse ja leppimise otsimine. Vaimulik aitab seda teha. Ta ei ole seal selleks, et uudishimulikult sorida kellegi hinges, vaid ta kuulutab pattude andeksandmist Jumala nimel. Viimselt on Tema see, kes andestab. Eelduseks on kahetsus ja oma lootuse panemine Kristuse lunastusele. Pihil on vaimulik kohustatud hoidma pihisaladust. See tähendab, et ta ei tohi mitte kellegi midagi avaldada pihil räägitust, isegi mitte kohtus. Paastuajal võtab koguduse õpetaja Meelis-Lauri pihti vastu igal laupäeval alates kl 18 leerimajas, kuid muidugi on igal ajal võimalik temaga ühendust võtta.

Jäääär või öötöö?

Hoopis õueaiaäär! 2019. aasta on kuulutatud emakeele-aastaks ja 14. märtsil tähistasime emakeelepäeva.

Neid sõnu tuuakse tavaliselt vaimukaks näiteks eesti keele vahvast kõlast, kuid on kuhjaga põhjust tänulik olla, et meil on oma keel, milles tehakse teadust ja antakse kõrgharidust. Keelt ja rahvapärimust on juba pikka aega ka hoitud, täpselt samuti nagu kaitseme loodust või hoolitseme oma kultuuri eest.

Elulättes ilmub üks ilmselt kõige põnevam löik kogumikust „Lugusid vanalt Läänemaalt“ Ussisõnad.

Ussisõnad.

„Ometi on läbi aegade Eestimaa igas kandis ussisõnu tuntud ning nendest hammustuse vastu abi saadud.

Meie õnneks on mitmesuguseid sõnu üles kirjutatud ja muuseumides vanarahva pärandusena tulevaste põlvete tarvis alles hoitud. Nii ka ussisõnu Läänemaalt.

Näiteks Kullamaalt, süda Läänemaalt, on teada niisugused ussisõnad:

*Must madu - mulla-alune,
kirju madu – kivialune,
punane madu – puualune,
hall madu – aia alune.*

*Must madu – meesi mulda,
punane madu – purusta puid ja
painuta põõsaid,
Kirju madu – kisu kive ja kärista
kände,
hall madu – näri halli haavakoort ja
söö soo samblaid!*

Kalju valla Salutaguse külas pole mustale ussile rohkem öeldud kui:

*Keerlema, veerlema, must
madu maa alla!*

Paatsalus lausutud vaid kolm korda:

*Virgerpuu, vergerpuu,
vurgerpuu!*
Ja sellest aidanud!

Saaremaalt Kihelkonnast Vana-Varblasse miniaks toodud noorikul olnud oma vanaemalt päranduseks saadud sõnad. Nendega ravitsenud ta elu lõpuni ussihammustust. Sõnad olnud õige salapärased:

*Esede pis viise,
se sinade korne,
korne de aspüle,
kes so koos.
Nesta pea vesta
se, p, b, a, p, e.*

Harri Jõgisalu
Lembit Tihkan
„Lugusid vanalt Läänemaalt“
Tallinn, Eesti Raamat. 1989

Vihmavarblane

XVI osa

Järgmisel päeva keskhommikul levis Kuningamäe peal kulutulena uudis, et Bläku Eduardi juures see kiirabi käinud oligi, nimelt siis külajoodikule turgutussüsti tegemas. Eda, kes kõõgilaua ääres istuva Saare Taali suust seda infot oli kuulda saanud, vangutas vaid mõttes pead:

„No seda ma arvasin isegi, et mis muud kui nad aga Eedi juures käisid. Peab siis end kohe nii uppi jooma.“

„Just. Et talle ka elus enam midagi püha ei ole, hirmutab siin kõiki rahulikke inimesi,“ ütles Saare Taali ja tõstis kohvitassi huultele. Ta vaatas aknast välja. Õhus keerlesid õrnad lumehelbed ja ilm oli paari päevaga justkui talvisema näo saanud.

Eda istus sõbranna vastu ja jäi talle pikalt otsa vaatama: „Tead, Taalike, ma olen siin mõelnud, et nii see enam kesta ei saa. Pean Lembitu linna arstile saatma, las teevad sellele joomisele ükskord lõpu. Panevad talle ampulli ja asi korras.“

„No kuule, seda peab Lembit ikka ise tahtma. Ega ta sul enne abiellumistki teab mis kaine olnud, vaatas ka siis sinna pudeli poole kaunis sageli.“

„Jah, minu isa Karla räägib siiani, et küll ma ise nägevat, kuidas see Lembit mu elu kord ära rikub. Aga tead Taali, ma armastan teda.“

„Armastad? Ei ole mina oma senise elu jooksul aru saanud, mis asi see armastus õigupoolest on. Tühine sõnakõlks vaid, mille kallal inimestele meeldib filosoferida. Seda ma sulle ütlen, oma Lembituga saad sa veel päevi näha. Ta kohe on seda tüüpi mees, noh. Armastab viina ja ilusaid naisi.“

Eda tõusis taburetilt ja tõi teisest toast nende pulmapildi.

„Tead, Taali ega sinagi oma Merlet niisamuti saanud. Sul pidi ka ikka oma vanamehega armastus olema.“

Taali vaatas kõõgilauale asetatud fotot ja ütles hapult:

„Armastus või mitte, aga kas mul oma Merle kasvatamisega vähe muret ja vaeva on olnud? Ma räägin talle üht, aga kus tema, teeb kõik sootuks vastupidi. Eile mõtlesin juba, et annan talle korraliku nahatäie.“

„Ära sa seda hullu tükki küll tee! Pöördub veel rohkem sinu vastu. Hakkab sind vihkama.“

„Eda, sa ikka ei mõista, eile ütles ta otsesõnu, et Bläku Eduard on külajoodik ja halb inimene. Kas tohib siis tema teise inimese üle kohut mõista?“

Eda kallast pliidilt kannust endale kohvi juurde:

„Selles osas pean temaga nõustuma, Taalike. Bläku Eduardist pole siin külas

ju mingit kasu. Ainult pahandused ja joomine ning laaberdamine paistab olevat tema päevade sisuks. Seda kõike teeb ta südamerahuga ja jääbki tegema, sest ta teab, et keegi ei julge temale midagi teha. Mõistad sa?“

Saare Taali ohkas:

„Kuule, pean hakkama minema. Kui su Lembit Põltsamaalt koju peaks jõudma, siis on kuri karjas, kui ta mind siit eest peaks leidma.“

Eda vaikis.

Taali ajas endale mantli selga ja hakkas end minekule sättima. Siiski ei olnud tal mingit tahtmist veel koju minna. Oli vaja nii mõnigi asi peas selgeks mõelda.

Eile õhtul oli keeruline olnud. Kõige sügavamas südamesopiski ei oleks Taali iial uskunud, et Merle talle säärast südamevalu võib teha. Öeldakse, et mida suurem laps, seda suuremad on temaga mured. Saare Taali pidi selle lause tõeks tunnistama.

Lumesadu oli järele andnud. Puudel ja põõsapuhmastel olid valged talvemütsid peas. Ühel lumemarjo pöösäl istus punase kõhuga leevike, keeras pea viltu ja vaatas Saare Taalit nii mõnda aega. Taali sammus vana tuttava kaasiku ja silla suunas. Juba viisteist aastat tagasi oli ta siia väikese tütre ja vanamehega elama kolunud. Ilus aeg oli neil siis. Kuid kas inimeste elu sisuks ongi siis ainult kulgemine, mõtles Taali eneses. Selline tüütu kulgemine, millel polegi oma kindlat eesmärki? Mis õilsust on vaja taga hakata ajama, kui inimloomus päevast päeva ikka enam rikutud saab. Kas selline õilsus on inimeses üleüldse olemas, mis paneb ikka ja jälle endalt küsima, et kuidas edasi. Taali ohkas. Kas tema ja ta tütar ei hakka kord nägema paremaid päevi? Kas neil äkki Merlega pole paremateks aegadeks vähematki õigust? Siis pöördus Taali koduteele. Ta oli nii mõttes, et ei saanud argugi, kui keegi talle selja tagant vopsu andis ja ta teepervele lumme vajus. Pead keerates nägi ta enda ees Bläku Eduardi. Joodiku silmad kilasid vihasele ja ähvardavalt:

„Eedi, mis sul õige arus on?“ jõudis Taali ehmunult küsida ja ajas end aegamisi üles.

„Seda et, mul oleks Saare prouale väheke ütlemist.“ vastas Eedi ja irvitas kurjalt.

*

Samal ajal istus Eda kõõgis taburetil, käes Heljo Männi romaani „Üksteisest läbi ja mööda“. See oli Eda lemmikromaan juba kogu aasta olnud. Ikka võttis ta raamatu kätte ja lehitses siit-sealt. Lembit kobistas juba koridoris, astus kööki ja lausus tõsise näoga:

„Eda, anna kohe piits, ma veel tahan sellele Bläku Eduardile näidata! Ta lükkas koju mineva Taali lumehange!“

järgneb